

Asia: Asia VN/4219/2023

Lausuntopyyntö peruspankkipalveluja ja luottolaitoslainsäädäntöä koskevasta arviomuistioista

1. Peruspankkipalvelut

Kommenttinne peruspankkipalveluita koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 2)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Keskuskauppakamari yhtyy monelta osin arviomuistiossa esitettyyn arvioon siitä, että mikro- ja PK-yritysten, ulkomaalaistaustaisten yritysten sekä työ- ja koulutusperäisten maahanmuuttajien pankkipalvelujen saatavuuteen liittyvät ongelmat ovat lisääntyneet. Tähän ovat vaikuttaneet erityisesti arviomuistiossa kuvattu derisking-ilmio sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevaa sääntelyn asettamat vaatimukset. Pahimmillaan nämä ongelmat vaikeuttavat ja viivästyttävät investointeja ja lupaprosesseja sekä vähentävät Suomen houkuttelevuutta työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton kohdemaana.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että ongelmaan puututaan. Jatkovalmistelussa tulisi selvittää tarkemmin muun muassa sitä, johtuvatko erot suomalaisten ja keskeisten verrokkimaiden toimijoiden noudattamien asiakkaan tuntemis- ja tunnistamiskäytäntöjen välillä eroista kansallisessa sääntelyssä vai eroista sääntelyn tulkinnassa ja soveltamiskäytännössä. Mahdolliset asiakkaan tuntemiseen ja tunnistamiseen liittyvät kansalliset lisävaatimukset tulisi poistaa lainsäädännöstä. Viranomaisten valvontakäytännössä tulisi noudattaa riskiperusteisuutta sekä pidättäytyä asettamasta verrokkimaita ankarampia tulkintoja tai valvojan odotuksia. Myös tiedon jakaminen viranomaisen näkökulmasta riittävästä toimenpiteistä voisi lisätä toimijoiden rohkeutta hyödyntää paremmin riskiperusteisia toimintamalleja ja vähentää turhan kaavamaisia lähestymistapoja.

2. Käteisen saatavuus ja käytettävyys

Kommenttinne käteisen saatavuutta ja käytettävyyttä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 3)?

Keskuskauppakamari yhtyy arviomuistiossa esitettyyn näkemykseen siitä, että tässä vaiheessa on tarkoituksenmukaisinta edetä ilman erillisiä kansallisia sääntelyhankkeita ja odottaa EU-asetusneuvottelujen etenemistä.

3. Asiakkaansuoja- ja menettelytapasääntely: hyvä pankkitapa ja sopimusehtosääntely

Kommenttinne hyvää pankkitapaa ja sopimusehtosääntelyä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehtoihin (arviomuistion luku 4)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Keskuskauppakamari katsoo, että hyvän pankkitavan sääntelyssä tulee jättää tilaa sopimusvapaudelle ja itsesääntelylle. Hyvän pankkitavan sisällön tulisi määräytyä ensisijaisesti itsesääntelyn ohjaamana markkinoilla ja käytänteissä, joita noudatetaan yksittäisissä sopimussuhteissa ja oikeustoimissa. Joustava normi mahdollistaa myös toimintaympäristön muutosten huomioon ottamisen itsesääntelyä muutettaessa. Emme kannata EU-lainsäädännöstä aiheutuvia velvoitteita pidemmälle meneviä menettelytapasäännöksiä.

4. Luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeva sääntely

Kommenttinne luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehtoihin (arviomuistion luku 5)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Hallituksen jäsenten riippumattomuusvaatimusten osalta Keskuskauppakamari katsoo, ettei kansallisessa lainsäädännössä tulisi asettaa luottolaitosdirektiivin vaatimuksia ylittäviä vaatimuksia. Noudata tai selitä -periaatteeseen perustuvat vaatimukset olisivat perusteltuja siitä näkökulmasta, että riippumattomien jäsenten määrä saattaa muuttua myös kesken hallituksen toimikauden esimerkiksi yksittäisen hallituksen jäsenen eroamisen tai riippumattomuusaseman muutoksen johdosta. Ehdoton vaatimus ilman poikkeamismahdollisuutta saattaisi edellyttää ylimääräisen yhtiökokouksen järjestämistä tilanteessa, jossa hallitus muutoin olisi toimintakykyinen.

Omilla osakkeilla tapahtuvan kaupankäynnin osalta Keskuskauppakamari katsoo, että arvopaperimarkkinalain (AML) 8 luvun 2 §:n 1 momentti ja 3 § tulisi EU-sääntelyn vaatimukset ylittävänä kansallisena lisäsääntelynä kumota kaikkien pörssiyhtiöiden osalta, sillä omien osakkeiden hankintaan liittyvistä julkistamisvelvoitteista säädetään riittävän kattavasti markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa ja avoimuusdirektiiviin perustuvassa AML 8 luvun 2 §:n 2 momentissa.

5. Talletuspankkien yhteenliittymät

Kommenttinne talletuspankkien yhteenliittymälainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehtoihin (arviomuistion luku 6)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

6. Luottolaitosten yhteisölait

Kommenttinne luottolaitosten yhteisölainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehtoihin (arviomuistion luku 7)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

7. Muut havainnot ja huomiot

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille muita kuin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä havaintoja ja huomioita arviomuistioon liittyen.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että luottolaitoslainsäädännön ajantasaisuutta seurataan ja muutostarpeita arvioidaan säännöllisesti. Valtiovarainministeriön laatima arviomuistio on tässä suhteessa erittäin kannatettava aloite. Jatkovalmistelussa on tarpeen ottaa huomioon myös pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan sisältyvät kirjaukset finanssialan kasvustrategiasta sekä kansallisen lisäsääntelyn välttämisestä ja purkamisesta.

Kajala Ville
Keskuskauppakamari